

Іщук Надія Михайлівна

Педагогічний стаж: 19 років.

Кваліфікаційна категорія: спеціаліст вищої категорії.

Педагогічне звання: «старший учитель».

Освіта: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2002 рік.

Педагогічна ідея

Якщо ми будемо навчати сьогодні так,
як ми навчали учора, то ми ризикуємо
відібрати у наших дітей завтра.

Джон Дьюї

«Моє заповітне бажання – передати тобі ту життєву мудрість, яку називають умінням жити», – звертався В.О. Сухомлинський в листах до своєї доньки. Реалії ХХІ століття вкладають в поняття «уміння жити» свій, осучаснений зміст. Сьогодні перед учителем стоїть завдання створити дитині умови для її максимального самовизначення й самовираження. Навчання має бути максимально наближеним до запитів і можливостей учня. Отже, потрібно не просто дати учню знання, а сформувати компетентності, яких потребує сьогодні людина для повноцінного життя в суспільстві. Тому моя педагогічна ідея полягає в тому, щоб *під час уроків біології розвивати ключові компетентності учнів, використовуючи інноваційні технології навчання та інструменти формувального оцінювання.*

Компетентнісний підхід тісно пов'язаний із такими підходами до навчання, як особистісно орієнтований (оскільки потребує трансформації змісту освіти, перетворення його з моделі для «всіх» на суб'єктивні надбання одного учня); діяльнісний (оскільки може бути реалізований тільки в діяльності, тобто в процесі навчання через дію).

Біологія як навчальний предмет має унікальні можливості щодо формування ключових та предметних компетентностей учнів як основи успішної особистості. Розвиток творчої особистості, формування компетентностей передбачає здійснення оптимального вибору технологій, форм і методів навчання.

На своїх уроках для формування компетентностей я практикую використання інтерактивних технологій. Організоване мною на уроках біології інтерактивне навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем на основі аналізу обставин і відповідної ситуації. У своїй педагогічній практиці використовую технології колективно-групового навчання: «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Дерево рішень», «Навчаючи – вчуся», «Ажурна пилка», «Асоціативний куш».

Надаю перевагу роботі учнів у парах та групах, тому застосовую різні методи кооперативного навчання: «Два – чотири – всі разом», «Ротаційна трійка», «Карусель», «Акваріум», «Робота в парах». Коли виникає потреба вирішити проблему через дискусію, застосовую «Метод «Прес», «Дебати», «Займи позицію».

Для того, щоб навчання було радісним, а бажання самовдосконалення лишалося завжди, використовую технології створення ситуації успіху, саморозвитку, навчання як дослідження, педагогіки співробітництва, диференціації навчання, проблемного навчання, ігрові технології навчання.

На всіх етапах уроку використовую інноваційні форми роботи:

- психологічне налаштування (створює довірливу атмосферу);
- мініпроекти – сенкани (мобілізують знання, виявляють рівень усвідомлення матеріалу, продукують творче начало);
- презентація проєктів (розвивають самостійну пізнавальну діяльність);
- розподіл за певними критеріями (зацікавлюють, розвивають мислення, формують комунікативні вміння);
- «закінчити думку» (розвивають самодостатність, впевненість, логічне мислення);
- випереджувальні завдання (розвивають креативність під час визначення форми представлення інформації);
- проєктні роботи (стимулюють інтерес до проблеми, розвивають дослідницькі вміння);
- мінітренінги (змінюються внутрішні установки учасників, з'являється позитивний досвід ставлення до себе, оточуючих та світу взагалі);
- рольові ігри (формують навички активно-позитивного спілкування);
- парна та групова роботи (стимулюють до внутрішньої пізнавальної активності, саморозвитку);
- складання таблиць, схем, діаграм (формує творчий підхід, виявляє рівень засвоєння матеріалу);
- моделювання за заданими параметрами (демонструє глибину знань, підкреслює індивідуальність);
- короткі висловлювання, незакінчені речення (забезпечують зворотний зв'язок між усіма учасниками процесу, прогнозують наслідки діяльності, формують самооцінку, виявляють очікування);

– сигнали (повідомляють про реальний стан справ).

Переконалася, що застосування інтерактивних технологій є результативнішим у порівнянні з пасивними методами навчання. У моїх учнів краще розвиваються комунікативні вміння і навички; вони навчилися працювати в команді, прислухатися до думки кожного; діти удосконалили вміння шукати і аналізувати інформацію, захищати свою точку зору, добирати аргументи; розвиваються творчі прагнення дитини, підвищується впевненість у своїх силах.

У моїй педагогічній діяльності важливе місце посідає формувальне оцінювання як ефективна стратегія підвищення рівня навчальних досягнень учнів. Застосування інструментів формувального оцінювання сприяє рівному доступу до якісної освіти, оскільки допомагає учням досягати кращих результатів навчання. Цей різновид оцінювання розвиває в учнів уміння вчитися, а отже – сприяє реалізації ціннісного орієнтиру щодо навчання протягом життя. Результат формувального оцінювання для учнів – усвідомлення ними відповідей на три важливі запитання:

– Яка моя ціль у вивченні біології на цьому етапі навчання – які саме знання й уміння я маю опанувати і для чого, як саме вони будуть оцінюватися в підсумку?

– Де я зараз на шляху досягнення цієї цілі – що саме мені вдається добре, а над чим потрібно попрацювати?

– Яке в мене наступне завдання на цьому шляху?

Використовуючи у своїй педагогічній діяльності інструменти формувального оцінювання як «оцінювання для навчання», обов'язково враховую такі його складові елементи, як:

– вироблення зрозумілих учням цілей на певний період навчання (поступово залучаю учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів освітньої діяльності);

– надання й отримання учнями конструктивного зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей;

– коригування освітнього процесу відповідно до результатів і навчального поступу учнів.

Найчастіше під час уроків біології використовую такі інструменти формувального оцінювання, як: «Доповни думку», «Гра в кубик», «Есе «хвилинка», «Збір ідей», «З–Х–В та ЗХВ+», «Концептуальна карта», «Перевірка неправильного розуміння», «Підсумок одним реченням», «Підсумок одним словом», «Тестування», «З–2–1», самооцінювання, взаємооцінювання та багато інших. Усі ці інструменти спрямовані на те, щоб допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання.

Позаурочна дослідницька діяльність – один із кращих засобів формування та розвитку життєвого досвіду. Вона змінює світогляд, стимулює природну допитливість та творчий потенціал дитини. Посиленню практичної спрямованості біологічних знань сприяє проведення навчальних екскурсій у природу, краєзнавчий музей, музей природи тощо. Такий підхід дає можливість зробити освітній процес динамічним та цікавим, залучити всіх учнів до співпраці, уникнути формального підходу та здійснювати об'єктивне оцінювання.

Набутий життєвий досвід здобувача освіти – шанс для подальшого самовизначення. Сьогоднішній учень, який успішно володіє практичними навичками та вміннями, у майбутньому – конкурентоспроможна особистість, здатна забезпечувати прискорення науково-технічного прогресу. Мої учні є призерами обласного конкурсу-захисту науково-дослідницьких проєктів з екології та здорового способу життя, переможцями та призерами II (районного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології та екології, призерами III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з екології.

Покликання на відеореферат: <https://www.youtube.com/watch?v=W7tcLIUh5Oo>